

وزیر ارشاد: اولویت با حوزه تجسمی است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بر شفاف‌سازی بودجه وزارتخانه تاکید کرد و گفت: «در این دوره، حتما اولویت‌گذاری در تخصیص بودجه وزارت ارشاد در حوزه هنرهای تجسمی و موزه، اتفاق خواهد افتاد.» به گزارش هنر آنلاین، سیدعباس صالحی درباره خرید چند اثر از سوی معاونت هنری وزارت ارشاد از حراجی تهران، گفت: «در دوره جدید، ما یک نظام روشن‌تر و شفاف‌تری را در اولویت‌بندی هزینه‌ها خواهیم داشت، و طبیعا هر کاری از سویی ما استدلال‌های خودش را خواهد داشت تا مشخص شود چرا بودجه‌ای در جایی از ارشاد و چگونه مصرف شده است؛ نه در جایی دیگر.»

فرهنگ و هنر

گزارش

وقتی خوانندگان حقوق مادی و معنوی ترانه‌سرایان را رعایت نمی‌کنند؛

برای شعر تازه، اجازه بی‌اجازه!

عنوان کرده‌اند. اما یکی از مشهورترین اتفاقات در این زمینه مربوط به مسئله پخش آثار فرهاد مهراد در صداوسیما ایران می‌شود. در همین خصوص، شریعت‌نیا، به‌عنوان وکیل، پیگیر مساله پخش آثار مرحوم فرهاد مهراد از صداوسیما بود. از سوی دیگر مرحوم فرید سلیمانیان از طرف صداوسیما، انتخاب شد تا ماجرا را به گونه‌ای پیگیری کند که در نهایت قانونی برای احقاق حق هنرمندان تدوین شود. اما به دلیل اختلافاتی که در خود «خانه فرهاد» به‌وجود آمد، مساله مسکوت ماند. در همان زمان نیز توسط آیت‌الله شاهرودی، رئیس وقت قوه قضائیه، دستور خاص برای پیگیری مسائل اهالی هنر در شعبه خاصی صادر شد که باز هم بی‌نتیجه ماند.

واکنش خوانندگان به محکومیت خود

رضا صادقی، در واکنش به خبر شکایت سرفراز و در گفت‌وگو با ایسنا اعلام کرد که فایل منتشرشده از او در کانالی تلگرامی و در خانه بوده و هیچ‌گونه قصد درآمدزایی از این اثر نداشته است. وی همچنین درخصوص بی‌خبری از شکایت مذکور اعلام داشت که به دلیل قرار گرفتن در ایام محرم به زادگاه خود، بندرعباس، سفر کرده و پیگیری این موضوع را به بعد از ایام محرم موکول کرده و تاکنون شکایتی در این زمینه به دست خود او نرسیده است. پس از رضا صادقی، مدیر برنامه‌های سینا سرلک نیز نسبت به خبر منتشر شده درباره صدور حکم محکومیت این خواننده واکنش نشان داد و با اشاره به اقامت موقت این خواننده موسیقی ایرانی در خارج از کشور گفت: «ما از این طرح شکایت و برگزاری دادگاه بی‌اطلاع بودیم و امروز از طریق رسانه‌ها در جریان حکم صادرشده قرار گرفتیم. این حکم دادگاه غیابی بوده و قابل تجدیدنظرخواهی است و در اسرع وقت از طریق وکیل سینا سرلک به آن اعتراض خواهیم کرد.» مسعود دهقان در ادامه افزود: «سینا سرلک از خوانندگان خوب کشور است و چنین حواشی‌ای، از اعتبار و ارزش ایشان در بین مخاطبان کم نخواهد کرد.» علی لهراسبی در واکنش به حکم صادر شده، گفت: «من تازه متوجه این موضوع شده‌ام، بعدا درباره آن صحبت خواهم کرد.» این محکومیت و نتیجه آن هرچه باشد، ترانه‌سرایان از این پس شاید با امید بیشتری برای عدم رعایت حقوق خود به دادگاه‌های قضایی مراجعه کنند، چراکه ترانه‌سرایی از کیلومترها آن‌طرف‌تر از ایران توانست رای اولیه دادگاه را از آن خود کند.

شهریور ۱۳۶۵ شمسی تصویب شد. این کنوانسیون اعضای متعددی خود را ملزم می‌کند که آثار پدیدآورندگان سایر کشورهای امضاکننده را همچون آثار پدیدآورندگان تبعه خود مورد حمایت کپی‌رایت قرار دهد. به دلیل عدم تعهد به این کنوانسیون است که امروزه ما به‌راحتی می‌توانیم آثار هنری را دانلود کرده و نگرانی‌ای بابت حق استفاده از آن نداشته باشیم اما باید یادآور شد همین عدم تعهد موجب رواج سرقت ادبی برای هنرمندان کشور ما نیز شده است.

راهکار عملی در زمینه سرقت ادبی

برخی دیگر از کارشناسان حقوقی اما راه‌حل این مشکل را بیشتر از این‌که مربوط به پیوستن به کنوانسیون‌های جهانی بدانند، مربوط به لزوم پیگیری مؤلفان و نگارشی می‌دانند که در جامعه هنری وجود دارد. در همین خصوص کامبیز نوروزی، حقوقدان، در یکی از نشست‌های «خانه ترانه» درباره حقوق مؤلف و مصنف اظهار داشت: «کلمه قلم به مزد در فرهنگ ما ناسازگار است و این تفکر در جامعه ما وجود دارد. احتمالاً با این برخورد روبه‌رو شده‌اید که وقتی کاری را ارائه کرده و در مقابل آن درخواست پرداخت هزینه کرده‌اید، با برخورد نامناسب روبه‌رو شده‌اید. درواقع وقتی خود جامعه هنری برای تولید خودش «ارزش کالایی» قابل نیست، کالا دانستن آن را «ضد ارزش» می‌داند، درنتیجه با دزدیده شدن اثر نیز انفعالی برخورد می‌کند.» نوروزی با ارائه راهکار عملی در ارتباط با پیگیری مساله سرقت ادبی گفت: «هر کس ادعایی در مورد سوءاستفاده از ترانه‌اش دارد، مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان می‌تواند به دادگستری حوزه قضایی خود شکایت کند. با تنظیم دادخواست و الصاق اثر به آن، روند رسیدگی آغاز می‌شود. قدم بعدی، بررسی این مساله است که آیا موضوع مطرح شده از طرف «شاکتی» (ترانه‌سرا) مصداق سرقت ادبی است یا نه؟ اگر مساله تایید شود، مجازات مناسب، جز یک سال زندان تا جزای نقدی و جبران خسارت در انتظار مجرم خواهد بود. این نکته را هم یادآوری کنم که مکانیسم تقبیح و تحسین در محیط‌های اجتماعی، فوق‌العاده کارآمد است.» بدون در نظر گرفتن دلایل اصلی این شکایت، بحث رعایت حقوق مؤلفان، پیش از این نیز بارها به اختلافات بسیاری منجر شده است. برخی از کارشناسان موسیقی دلیل برهم‌خوردن برخی از گروه‌های هنری، از جمله گروه موسیقی محمدرضا شجریان، حسین علیزاده، کیهان کلهر و همایون شجریان را مسائل مربوط به حقوق مؤلفان

گذشته مبنی بر این‌که رضا صادقی، سینا سرلک و علی لهراسبی به اتهام سرقت ادبی با شکایت اردلان سرفراز، به دو سال حبس تعزیری محکوم شده‌اند. روز گذشته خبرگزاری فارس با انتشار تصویری از حکم دادگاه، اعلام کرد که اردلان سرفراز، ترانه‌سرای مشهور، علیه سه خواننده داخلی به دلیل استفاده بدون اجازه از دو ترانه‌اش شکایت کرده که دادگاه بدوی رای به دو سال حبس تعزیری این خوانندگان داده است.

بدعت مبارک برای جامعه هنری ایران

فارغ از این‌که طرفین ماجرای پیش‌آمده چه کسانی هستند و چقدر مسئله سرقت ادبی در این مورد درست است یا نه، اما می‌توان این رویداد را به بدعتی مبارک در فضای هنری ایران قلمداد کرد. طبق اخبار منتشر شده، اردلان سرفراز با وکالت صالح دادگر، در شکایتی از علی لهراسبی و رضا صادقی به‌دلیل خواندن و انتشار ترانه «سوغاتی» و سینا سرلک، به دلیل استفاده از ترانه‌ای از این ترانه‌سرا در قطعه «برخیز» که به‌عنوان یکی از قطعات سریال پر بیننده شهرزاد منتشر شده بود، پیگیری‌های لازم را انجام داده است. این پرونده در دادگاه فرهنگ و رسانه بررسی و منجر به صدور کیفرخواست شده است. سپس به شعبه ۱۰۶۰ دادگاه کارکنان دولت ارجاع داده شده و نهایتاً رای صادرشده خبر از محکومیت این سه خواننده داشته است.

دادگاه با شکایت سرفراز، این خوانندگان را احضار می‌کند اما با وجود دعوی، آن‌ها در جلسه حضور پیدا نکرده و نهایتاً دادگاه بنا بر ماده ۲۳ قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۸۴، هریک از متهمان را به تحمل ۲ سال حبس تعزیری محکوم کرده است. البته این حکم از سوی دادگاه بدوی صادر شده و با اعتراض، امکان تجدیدنظر در رای صادره وجود دارد. فارغ از نتیجه این شکایت باید گفت انتشار این خبر می‌تواند دل‌گرمی بسیار مهمی برای جامعه هنری ایران درخصوص رعایت حقوق مؤلفان باشد و همین امر باعث می‌شود ترانه‌سرایان و دیگر مؤلفان هنری با جدیت بیشتری به پیگیری شکایات خود بپردازند. کارشناسان یکی از دلایل رواج سرقت ادبی در جامعه را عدم تعهد ایران به «کنوانسیون برن» عنوان می‌کنند. «کنوانسیون برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری» که معمولاً به‌اختصار کنوانسیون برن خوانده می‌شود، یک معاهده بین‌المللی درخصوص حق تکثیر و حق مؤلف است که اولین بار در

هادی عیار: در ذهن هر کدام از ما نمونه‌های درخشانی از همکاری موسیقایی خوانندگان، آهنگ‌سازان و ترانه‌سرایان ایرانی و خارجی وجود دارد که پس از مدتی از یکدیگر جدا شده‌اند. یکی از اصلی‌ترین دلایل این اختلاف‌ها را می‌توان رعایت نکردن حقوق یک یا چند تن از اعضای این گروه‌های درخشان دانست. قدیم و جدید، ایرانی و خارجی، پاپ و سنتی و راک هم فرقی ندارد. در همه دوره‌ها و در همه ژانرها، گاهی اختلاف حقوقی و یا زیاده‌خواهی یکی از اعضا موجب از هم پاشیدن این گروه‌ها شده است. نکته تاسف‌برانگیز ماجرا اما این است که هرگاه این اختلاف بین ترانه‌سرا و خواننده به‌وجود آمده، همواره آنکه سر آخر شکست خورده در بیشتر موارد مؤلف اثر هنری و یا در نمونه موسیقایی آن، ترانه‌سرای کار است. فارغ از بعد حقوقی اما در جامعه نیز همواره یک گروه در پشت صحنه مشغول ارائه اثری ماندگار است اما در نهایت یکی از این اعضا به‌عنوان خواننده بر سر زبان‌ها می‌افتد. همه شما شاید بارها ترانه «برام هیچ حسی شبیه تو نیست» را با صدای احسان خواجه امیری با خود زمزمه کرده باشید؛ شاید بارها همراه با سالار عقیلی همراهی کرده و خواننده‌اید: «ایران، فدای اشک و خنده تو، دل پر و تپنده تو...» و یا همراه با چاووشی خواننده باشید که «آه چشمه‌ی طوسی... آه چشم ویروسی... بعد از این به هر دردی مبتلا بشم خوبه» اما در کنار همه این‌ها اگر مخاطب جدی ترانه و ادبیات نباشید، شاید ندانید که روزبه بمانی، افشین بداللهی و حسین صفا، فوتبالیست هستند یا روزنامه‌نگار و یا ترانه‌سرا. دلیل آن هم کاملا مشخص است. هنگامی که اثری با کلام و ملودی از رادیو یا رسانه ملی پخش می‌شود، درنهایت فقط اسم خواننده را اعلام می‌کنند آلبومی منتشر می‌شود و عکس روی جلد، عکس خواننده آهنگ‌ها است، نه آهنگ‌ساز و یا ترانه‌سرا و حتی گاهی به دلایلی خاص، از آوردن اسم ترانه‌سرا نیز اجتناب می‌شود. این موضوع ارتباطی هم به ایران و دیگر کشورها و یا موسیقی رسمی و زیرزمینی ندارد. گاه این اتفاق‌ها از سوی معتبرترین تهیه‌کنندگان آلبوم‌های موسیقی رخ می‌دهد. تا امروز پوستر برگزاری کنسرت‌های بسیاری را بر سر و روی خیابان‌های شهر دیده‌اید اما در کدام یک از این پوسترها حتی به اندازه یک اسم کوچک، زیر عکس بزرگ خواننده، نشانی از ترانه‌سرا و یا آهنگ‌ساز اثر را به خاطر دارید؟ بر این اساس، مسئله سرقت ادبی با در نظر گرفتن همه این موارد شاید امر عیبی نباشد. شنیدن خبر روز

عکس نوشت

اولین عکس از «مصادره» با رضا عطاران

اولین عکس از فیلم سینمایی «مصادره» هم‌زمان با روزهای آغاز فیلم‌برداری آن منتشر شد. این فیلم کم‌دی اولین تجربه کارگردانی بلند سینمایی مه‌رمان احمدی است که برای نمایش در جشنواره فیلم فجر آماده می‌شود.

چهارگوشه هنر

پخش سریال «شرلوک» از تلویزیون

سریال انگلیسی «شرلوک» از روز گذشته، ۱۹ مهر ساعت ۱۸ راهی آنتن شبکه تماشا شد. به گزارش ایسنا، شرلوک (Sherlock) یک مجموعه تلویزیونی بریتانیایی است که داستان آن به‌روز شده داستان‌های کارآگاهی شرلوک هولمز اثر آرتور کانن دوئل است. این سریال توسط استیون موقات و مارک گاتیس ساخته شده است و در آن بندیکت کامبریچ در نقش شرلوک هولمز و مارتین فریمن در نقش دکتر جان واتسون ایفای نقش می‌کنند. سریال «شرلوک» به‌عنوان یکی از بهترین آثار تلویزیونی در ژانر جنایی شناخته می‌شود. این سریال در وب‌سایت «آتن تومیتوز» نمره ۸۴ از ۱۰۰ را گرفته، در سایت «متاکریتیک» امتیاز ۸۵ از ۱۰۰ و در سایت «IMDB» نمره ۹.۲ از ۱۰ را دریافت کرده است و از نظر کاربران همین سایت با رتبه ۱۲ یکی از ۲۵۰ سریال برتر تاریخ تلویزیون است. سریال «شرلوک» از چهارشنبه ۱۹ مهر ساعت ۱۸ از شبکه تماشا پخش و در ساعت‌های ۶، ۲۴ و ۱۲ از شبکه تماشا بازپخش می‌شود.

پنهان شدن سازه کشف‌شده چهارباغ عباسی

خبر کوتاه بود، اما توانست همه را تحت تاثیر قرار دهد: «اثری که در دو روز تخریب شد تا سنگ‌فرش چهارباغ سریع‌تر انجام شود، روبروی مدرسه چهارباغ اصفهان.» به گزارش ایسنا، به‌دنبال انجام پروژه سنگ‌فرش کردن خیابان «چهارباغ» توسط سازمان زیباسازی و بهسازی شهر اصفهان و با نظارت میراث فرهنگی استان، احیای